USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **B. E.**, zastoupeného Mgr. Janem Lipavským, advokátem se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 12. 2016, č. j. OAM-735/ZA-ZA04-ZA17-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 11. 2017, č. j. 29 Az 57/2016 – 73,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Janu Lipavskému, se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4.114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce, státní příslušník Turecka, podal dne 31. 8. 2015 třetí žádost o mezinárodní ochranu. Žalobce opustil Turecko v roce 2007 a od té doby žije v České republice. Žalobce pracoval jako lesní hlídač a chytil asi tři členy Strany kurdských pracujících (PKK), které předal vojenské policii. Důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je tak obava z příslušníků PKK.

[2] Rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 12. 2016, č. j. OAM-735/ZA-ZA04-ZA17-2015, (dále „napadené rozhodnutí“), bylo rozhodnuto o žádosti žalobce tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“), se neuděluje. Krajský soud v Hradci Králové

(dále „krajský soud“) rozsudkem ze dne 23. 11. 2017, č. j. 29 Az 57/2016 – 73, (dále „napadený rozsudek“), zamítl žalobu proti napadenému rozhodnutí.

[3] Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku předně konstatoval, že žalobce žádal o mezinárodní ochranu již v r. 2007 a 2014. Žalobce nesdělil nic k žalovaným namítaným rozporům ve dřívějších vylíčených problémech, které ho vedly k vycestování ze země původu. Krajský soud konstatoval, že pokud v průběhu svého již delší dobu trvajícího pobytu na území České republiky, žalobce řádně a přehledným způsobem nebyl schopen popsat jednoznačně důvody, které jej vedly k opuštění země původu, a naopak tyto popisoval rozporuplným způsobem, nelze jinak, než hodnotit jeho výpovědi jako nedůvěryhodné. Krajský soud vyjádřil přesvědčení, že i přes dobu několika roků, informace o tom, že se žalobce s příslušníky PKK setkával opakovaně a poskytoval jim i nějaké služby, nebo že se s nimi setkal prakticky jen jednou, je natolik rozporuplná, že nemůže být vysvětlena tím, že by se snad žalobce spletl, či si takto rozhodné situace prostě nepamatoval. Jeho informace jsou tak zcela nevěrohodné a krajský soud tak žalobcovým námitkám nemohl vyhovět. Žalobce nepopsal své důvody pro opuštění země původu věrohodně, v takovém případě nesplnil podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ani v souvislosti s namítanými obavami o život a zdraví ve smyslu § 12 písm. b)zákona o azylu, ale ani ve smyslu obav z případného návratu ve smyslu § 14a zákona o azylu.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) v kasační stížnosti namítá, že rozhodnutí krajského soudu trpí nepřezkoumatelností spočívající v chybně provedeném dokazování a absenci logických vazeb mezi některými provedenými důkazy a závěry, které z nich soud učinil.

[5] Krajský soud označil výpověď stěžovatele za nevěrohodnou, jelikož si stěžovatel rozporuje v množství kontaktů, které měl mít s příslušníky PKK mít. Jiné podklady krajský soud jako písemné důkazy v odůvodnění napadeného rozhodnutí neuvedl, a to ani mezinárodní zprávy, hodnotící bezpečnostní situaci a situaci týkající se činnosti strany PKK. Krajský soud se tak nevypořádal se všemi důkazy, a to zejména se zprávami o stavu lidských práv v Turecké republice. Z odůvodnění není patrné, zda krajský soud hodnotil tyto zprávy jednotlivě a ve vzájemné souvislosti či je nehodnotil vůbec. Vypořádání se s těmito důkazy v odůvodnění napadeného rozsudku zcela absentuje. Stěžovatel se přitom domnívá, že takové zprávy je soud povinen provést, jelikož mohou mít vliv na případnou doplňkovou ochranu, napadený rozsudek je proto nepřezkoumatelný.

[6] Žalovaný a krajský soud nepostupovali tak, aby byl zjištěn stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti a pochybili při posuzování splnění podmínek pro poskytnutí mezinárodní ochrany. Žalovaný dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním, čímž porušil zásadu materiální pravdy. Stěžovatel je ve vlasti pronásledován teroristickou politickou stranou PKK, kdy stát není účinně schopen zajistit ochranu stěžovatele, a stěžovatel splňuje podmínky pro poskytnutí mezinárodní ochrany dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce pak řešil svou situaci přestěhováním, kdy však opětovně byl touto organizací nalezen a bylo mu vyhrožováno a byl napadán. Jeho situaci tak nelze řešit jiným přemístěním v rámci jednoho státu. Ze samotného konstatování žalovaného, že „turecké bezpečnostní složky vůči této organizaci razantně

vystupují“, je zřejmé, že tato teroristická organizace není v Turecku potlačena a nadále je funkční. Je také třeba připomenout, že teroristické organizace mají často velice sofistikovaný systém, který jejich členům umožňuje operovat po celém území státu. Žalovaný ani krajský soud neobstarali žádné důkazy, které by věrohodně azylový příběh vyvrátily. Věrohodnost jeho výpovědi nelze mechanicky zpochybnit tím, že si v průběhu několika let rozporuje v počtu kontaktů ze strany PKK. Není správný závěr soudu, že nemohl uvést, že se s příslušníky PKK setkal pouze jednou, když stěžovatel popisuje tento první kontakt, kdy členy této organizace přistihl při páchání trestné činnosti, a dále uvádí, že jí byl opakovaně vyhledáván a bylo mu vyhrožováno. Krajský soud dovozuje okolnosti, které jsou v rozporu se skutečným stavem věci.

[7] Stěžovatel dále namítá, že krajský soud se řádně nevypořádal s možností udělení doplňkové ochrany. Tyto důvody krajský soud vůbec nehodnotil, kdy neprovedl k situaci v Turecku žádné mezinárodní zprávy, jak je standardní v rámci těchto řízení, přičemž dle názoru stěžovatele je důvodem neudělení této mezinárodní ochrany pouze shledaná nevěrohodnost výpovědi žalobce, ačkoliv tak tomu nemůže být. V případě návratu do vlasti by byl stěžovatel vystaven ze strany PKK mučení a nelidskému a ponižujícímu zacházení, případně i smrti. Krajský soud se s těmito námitkami ve vztahu k tomuto azylovému důvodu nevypořádal. Přesah vlastních zájmů stěžovatel shledává v zásadních pochybeních krajského soudu a žalovaného při zjišťování skutkového stavu, hodnocení důkazů a nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky žalovaným a krajským soudem, které mají přímý dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Stěžovatel proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný ve vyjádření uvádí, že kasační námitka je prakticky pouze jedna, a to nesprávné hodnocení možnosti udělit stěžovateli azyl, neboť žalovaný nesprávně posoudil obsah výpovědi stěžovatele ohledně jeho obav z jednání členů PKK ve vztahu k informacím, které jsou obsahem zpráv o zemi původu. Krajskému soudu pak stěžovatel vytýká, že se těmito zprávami vůbec nezabýval. Stěžovatel zřejmě přehlédl, že krajský soud se na s. 5 zprávami o zemi původu zabýval, a v odůvodnění vysvětluje, proč žalovaný nepochybil, když neviděl u stěžovatele naplnění podmínek § 12 písm. b) zákona o azylu v návaznosti na skutečnost, že stěžovatel nevyužil možnosti žádat o ochranu bezpečnostní orgány státu, který proti PKK skutečně v minulých letech razantně postupoval. V tomto smyslu krajský soud přezkoumal i rozhodnutí ohledně neudělení doplňkové ochrany. Stěžovatel v kasační stížnosti neříká, které části zpráv a proč měl krajský soud přezkoumat, ostatně to netvrdil ani v žalobě a v průběhu řízení před krajským soudem. Žalovaný se plně ztotožňuje s napadeným rozsudkem a navrhuje kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost, případně ji jako nedůvodnou zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je podána včas a je proti napadenému rozsudku přípustná.

[10] Zabýval se proto otázkou, zda kasační stížnost podstatně přesahuje svým významem vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního

řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná. K tomu, kdy je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná, existuje početná a ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (viz zejm. usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, všechna zde citovaná judikatura dostupná na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost **je nepřijatelná**.

[11] Stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu poprvé dne 14. 12. 2007 a žádost zdůvodnil strachem z pronásledování a zastrašování ze strany PKK a armády. Měl práci hlídače a příslušníci PKK mu navrhli, aby jim podával zprávy o vojácích, vojáci od něj naopak chtěli, aby jim pro změnu podával zprávy o povstalcích. Obě strany jej zastrašovaly, že když s nimi nebude spolupracovat, tak ho zabijí. Příslušníci PKK na něj vyvíjeli nátlak a bili jej. Stěžovatele dvakrát využili k nákupu potravin a léků. Obával se, že kdyby oznámil tureckým státním orgánům svoji spolupráci s organizací PKK, pak by členové PKK zlikvidovali jeho rodinu. Stěžovateli nebyla udělena mezinárodní ochrana a žaloba byla zamítnuta. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 29. 5 2009, č. j. 4 Azs 83/2008 - 69, zrušil rozsudek krajského soudu a ten následně zrušil rozhodnutí správního orgánu. Řízení bylo poté zastaveno pro zpětvzetí žádosti ze strany stěžovatele. Stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu podruhé dne 16. 12. 2014. Toto řízení bylo zastaveno rozhodnutím ze dne 6. 5. 2015, a to z důvodu, že se stěžovatel nedostavil k provedení pohovoru. Potřetí podal stěžovatel žádost o udělení mezinárodní ochrany 31. 8. 2015. V rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že pracoval jako lesní hlídač a chytil asi tři členy PKK, které předal vojenské policii. Na začátku pohovoru uvedl, že procházel lesem a zjistil, že jsou tam osoby, které tam nemají co dělat. Byl ozbrojen, tak je zajistil a svázal. Telefonicky se spojil s vojenskou policií a ty lidi jim předal. Později v průběhu pohovoru uvedl, že členy PKK nezadržel najednou, bylo to v průběhu tří dnů a na různých místech. Po této události dal výpověď, neboť měl strach z toho, co se stane. Přestěhoval se do M. a nastoupil na vojenskou službu. Když se z vojny vrátil, tak za ním členové PKK přišli do domu v M. a vyhrožovali mu. Přišli, když byl u sousedů, takže se s nimi osobně nesetkal. Přibližně měsíc po této události odjel z Turecka. Neobrátil se na státní orgány, protože v Turecku jsou velké politické problémy. Ke konstatování žalovaného, že v průběhu první žádosti o mezinárodní ochranu popsal své kontakty s PKK úplně jinak, stěžovatel odpověděl, že si nepamatuje, co říkal.

[12] V případech, kdy žadatel ani žalovaný není schopen doložit či vyvrátit určitou skutečnost či tvrzení žádným přesvědčivým důkazem, zůstává jediným důkazním prostředkem výpověď žadatele a klíčovým faktorem se stává posouzení celkové věrohodnosti žadatele (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70). Věrohodná výpověď žadatele je pak dostatečným důkazním prostředkem, kterým žadatel prokazuje pronásledování vlastní osoby, resp. hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy. Pokud má správní orgán ohledně předestřeného příběhu pochybnosti, je na něm, aby shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědí žadatele vyvracejí či zpochybňují (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). Žalovaný tedy nese odpovědnost za náležité zjištění informací o zemi původu. Pokud správní orgán zjistí ve výpovědi určité rozpory, musí mít žadatel možnost tyto nesrovnalosti vysvětlit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015 - 54). V

případě nesrovnalostí musí žadatel poskytnout jejich uspokojivé vysvětlení. Je taktéž podstatné, zda tyto nesrovnalosti mají vliv na nevěrohodnost výpovědi jako celku, anebo jeho jednotlivých (avšak podstatných) částí, anebo se týkají podrobností a pro azylový příběh méně podstatných informací. (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 – 40). Pokud se žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany drží jedné dějové linie a jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi o zemi původu, je třeba z jeho výpovědi vycházet (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008 - 83, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008, a ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017 - 36).

[13] V posuzované věci jak žalovaný tak krajský soud poukázali na podstatné rozpory ve výpovědích stěžovatele. Je logické, že odstupem času si žadatel nemusí pamatovat veškeré detaily popisovaných událostí, stěžovatel však zásadním způsobem změnil svůj azylový příběh od verze, kterou předestřel v řízení v roce 2007. Klíčová nesrovnalost spočívá v odlišnosti tvrzení, zda byl nucen k spolupráci s PKK a nakupoval pro její členy potraviny a léky, nebo zda k jedinému kontaktu došlo tak, že stěžovatel chytil v lese tři členy PKK a odevzdal je vojenské policii. Jedná se o důležitou část azylového příběhu, kterou by si žadatel měl pamatovat i s odstupem několika let a tato nesrovnalost způsobuje nevěrohodnost výpovědi stěžovatele jako celku. Výpovědi stěžovatele tak nebylo možné označit za konzistentní a jak žalovaný, tak krajský soud, postupovali v souladu s výše citovanou judikaturou. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí konstatoval, že PKK má statut teroristické organizace a v Turecku je zakázána od roku 2007, přičemž turecké bezpečnostní složky vůči ní razantně vystupují. Jelikož azylový příběh stěžovatele nebyl v průběhu let konzistentní a žalovaný ani krajský soud ho neshledali věrohodným, nemuseli hodnotit zprávy týkající se činnosti strany PKK ve vztahu k výše uvedeným důvodům tvrzeným stěžovatelem. Co se hodnocení možnosti udělit doplňkovou ochranu týče, i tady stěžovatel tvrdil pouze důvody vztahující se k vyhrožování ze strany PKK, která nebyla shledána věrohodnými. Žalovaný se nicméně otázkou doplňkové ochrany zabýval, když mimo jiné konstatoval, že výhrůžky od organizace, která je považována za teroristickou, je nezbytné řešit obrácením se na pomoc k oficiálním složkám státu.

[14] Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že v Turecku došlo v roce 2016 k zásadní změně vnitropolitické situace (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2017, č. j. 10 Azs310/2017 – 56, nebo ze dne 14. 3. 2018, č. j. 5 Azs 4/2018 - 20). Stěžovatel však nyní přezkoumávanou žádost o mezinárodní ochranu neopíral o obavy z pronásledování z politických důvodů ze strany tureckých státních orgánů, a v žalobě resp. v kasační stížnosti nenamítal neaktuálnost použitých informací o zemi původu (namítal pouze nehodnocení zpráv o zemi původu ve vztahu k riziku ze strany PKK), resp. netvrdil žádné nebezpečí vážné újmy vztahující se k politickým změnám v Turecku.

IV. Závěr, náklady řízení a odměna ustanoveného zástupce

[15] Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatele, Nejvyšší správní soud proto posoudil kasační stížnost jako nepřijatelnou a odmítl ji.

[16] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[17] Usnesením krajského soudu ze dne 2. 1. 2017, č. j. 29 Az 57/2016 - 16, byl stěžovateli ustanoven zástupce advokát Mgr. Jan Lipavský, jehož odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 8 s. ř. s. hradí stát. Ustanovenému zástupci náleží v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněný v řízení o kasační stížnosti (doplnění kasační stížnosti) ve výši 3.100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, proto byla přičtena i částka odpovídající uvedené dani, tedy 714 Kč. Náhrada nákladů za řízení o kasační stížnosti tedy činí celkem 4.114 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. května 2018

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu